

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Videkre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8 . . . . .
Negyed évre	2	Negyed évre	4 . . . . .
Egy óra	—	Egy óra	1 . . . . .
	Egyesszám ára 4 fillér.		

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A magyar czimer.

(Budapesti levél.)

A baj nem jár egyedül, mialatt a magyar nemzet elkeseredett harcot vív jussaiért, Zágrábban meggyalázzák czimerünket. Hetek óta tart a bujtogatás odalent, melynek itt az eredménye: leszaggatták a magyar állam épületeiről a czimereket, porba gázolták, bemocskolták — rendőri fedezet mellett. Éppen úgy, mint itthon, Budapesten. Avagy a nemzeti zászló ellen nem rendőri fedezet mellett tüntettek-e a nemzetközi szoczialisták? — Mire a zágrábi rendőrség megmozdult, porba heverték a magyar czimerek s a rendőrség is már csak azért vonalt ki, hogy a csöcselék rablását megakadályozza. Ekkggra a mi hatalmunk Horvátországban, mely jó néhány milliócskánkba kerül évenként, ekkora a horvát testvérek irántunk való szeretete, mivelhogy a kevés jót, mit a kiegyezés hozott nekünk, testvériesen megosztottuk vele.

Hogy a korvátokat is súlyos terhek nyomják, azt mi nem tagadjuk. Nem csodáljuk, ha ők is megmozdultak a katonai javaslatok ellen. Hogy dolgoznak Horvátország pénzügyi függetlenségén, ezen sem ütődünk meg. Minden népnek joga van keresni a bol-

dogulását a törvény határa közt. De a czimerünket miért bántják? Kit tett köldussá a magyar czimer? Adtunk-e mi okot arra a feneketlen gyűlöletre, mely zendülésben, czimerünk meggyalázásában tör ki?

A zágrábi czimersértés különben nem az első s nagy valószínűség szerint nem is utolsó. Még nem feleedtük el az 1883-iki eseményeket, mikor forrongott Horvátország, forrongott Magyarország a czimer miatt. Szapáry Gyula, az akkori pénzügyminiszter volt az, akinek rendeletére 1883. aug. 8-án Zágrábban, a közös hivatali épületeken a magyar és horvát feliratu czimereket kitűzték. Valóságos zendülés tört ki erre aug. 15-én a zágrábi nép a cimereket leszaggatta. Ezeket a cimereket akkor ugyan katonai parádéval visszahelyezték, de magát a czimerkérdést a magyar állam tekintélyének ujjab sérelmével oldották meg. Megoldották pedig akképpen, ahol addig csupán horvát feliratu czimerek voltak, azok megmaradtak, ahol kettős feliratuak voltak, azokat levették és körülírás nélküli cimereket alkalmaztak s ezt az eljárást fogadta el az akkori többség a jövőre is.

De — a mint látjuk — horvát testvéreinknek sem körülírással, sem a

nélkül nem kell a magyar czimer, a magyar államnak pedig nincs ereje arra, hogy czimer nek tiszteletet, sértetlenséget szerezzen. Ma még kevésbé, mint 15 év előtt, mikor Tisza Kálmán, a gyűlölt Tisza Kálmán a háborgó nemzeti indulat lecsendesítésére néminemü elégtételt ki tudott erőszakolni. Am más fából faragták Tisza Kálmánt s másból Széll Kálmánt. Amabban megmozdult a kuruczvér, emebben nem is volt soha, mi mozduljon meg hát? Ő a csendes türelmesség embere: imé megmozdult a nemzet s mosolyogva várja, mikor fekszik le újra. Megmozdult Zágráb — hát az is leül. Mindenki leül, csak ő áll egyedül.

Ha tenger áldozataink fejében volna magyar hadseregünk, bizony mondom, nem gyalázták volna meg a magyar czimert Zágrábban. S mi még Magyarországról álmodozunk, mikor annyi erő sincs a kezünkben, hogy a rakoncátlan csöcseléket szétugrasszuk.

Mikor mozdulunk meg igazán? Mikor mozdulunk meg, de úgy, hogy ég és föld megrendüljön belé?

B. E.

Két jó czimboráról.

(Pusztai Béla és Hadai Sándor.)

E czim alatt Hegedüs Gyula a Vig-színház jeles művésze jó ízű apróságot beszélt el a „Budapesti Napló“-ban Hadai Sándorról és Pusztai Béláról, a kik már rég alusszák örök álmukat a sirban és pedig Hadai Sándor éppen a debreczeni temetőben.

A közleménynek Hadaira vonatkozó része így hangzik:

Két isten kegyelméből való, ragyogó tehetségű színészről szól az ének. Színészvér, hatalmas szív, érzékeny lélek, szinte megdöbbentő ösztön jellemezte mind a kettőt. Az elősorolt tulajdonságok között az utolsó, az ösztön — furesán hangozzék bár — szerintem leghatalmasabb kelléke a színésznek, hogy igazán nagy művészsé legyen. Mit ér a széles látkör, a nagy irodalmi műveltség, a sok utazás, nyelvek ismerete, ha nincs meg a mindent megérező, megsejtő instinktus? Mit ér a nagy utazók Párisból hozott sajátos redingotja, az esárpok ezerféle változata, a Londonban elsajátított gentleman-allűrök, ha belül nincs meg a hatalmas szív, melynek klaviatúráján virtuóz-kézzel játszik az ösztön?

A mit két emberünk nem utazott. Magyarország határát át nem lépték soha. Pesten is csak néha, virágvasárnapkor fordultak meg és fölségesen játsztak mindenféle embert, magyart, francziát, angolt, ahogy jött. Talán azért is kellett nekik olyan korán elutazniok abba a nem ismert tartományba, a honnan nem tér meg utazó.

Haday Sándor rendkívül érzékeny szívű idealista, könnyen lelkesülő fiu volt. Drámai szerepeiben, énekében egyaránt szívhez szóló, nemesen egyszerű és követlen. Szerette a cimboraságot, a borközi beszélgetést, danolgotást. Hamar elázott és ilyenkor nagyon érzékeny volt. Szinte okot keresett a sirásra.

Egyszer nála voltam vacsorán. Elborozgattunk eleinte vidáman majd mind érzékenyebb hurokat pengetett Sándor. Éreztem, hogy nemsokára sirni fog valami fellett. Kíváncsi voltam, hogy mily okot fog találni a sirásra. Akkortájt készült Kolozsvár megjubilálni a magyar színészet száz esztendejét. Sándor tehát kikapta s sok téma közül a százéves magyar színészetet.

— Hej pajtás! Nagy dolog ez! Szép dolog! — Micsoda?

— Hogy százéves a magyar színészet!

— Bizony elég fiatal gyerek még a mi színészetünk.

— De erős ám, pajtás ahhoz képest, hogy csak százéves. És ott már könnybe lábadt nagy kék szemem. Kocintottunk. Mikor letette a poharat, kitört belőle a sirás. A kis felesége — kedves egyszerű polgári asszonyka — nem állhatta meg, hogy mosolyogva meg ne kérdezze:

— Ugyan sándor, hát mi van ezen sirni való?

— Látod pajtás, — fordul félém komoly neheztelessel Sándor, Csak privált nőt ne végy feleségül! Mert mit érti ez azt, hogy már százéves a magyar színészet! — És att úgy megeredtek a könnyei, hogy én — bucsuztam és távoztam.

Pusztai Béla, a másik, teljes ellentéte volt. Az érzékeny és idealista, ez ragyogó kedélyű, örökké bolondozó és cinikus.

Kedves ötleteinek jellemzéséül álljon itt két apróság.

Egy franczia vigjátékban inas-szeropet, osztottak rá. Ez bosszantotta.

Népgyűlés H.-Hadházon.

Hajdu hadház kurucz lelkü népe márc. 29-én felemelte szavát a nemzetrontó katonai törvényjavaslatok ellen.

A Polgári Olvasóker kezdeményezésére egy az összes közművelődési körök küldöttségeiből s a város előkelő polgáraiból alakított rendező bizottság erre a napra hívta össze városunk lakosságát s a hajdunánási választó kerület összes közsegeit tiltakozó népgyűlésre. Meghívta erre a szabadságszerető hajduság méltó képviselőjét Rákosi Viktort.

Az aranyban és hangulatában egyaránt impozáns, megragadó népgyűlés a Piaçtérén folyt le a délelőtti isteni tisztelet után.

Oly hatalmas tömege jött össze a polgárságnak, a melyet még itt együtt nem láttunk soha. A legszűkebb szamitással 4 ezer ember volt jelen.

Ott voltak a nánási kurucz testvérek tipikus képviselői, nyolczan a szép, testben is erős magyar népnek mind egy-egy példányképe, Sámson hivatalos küldöttei 18-an. Azért írom hivatalosnak ezeket, mert ők egész szabályszerűen, meghívó levéllel jöttek, de rajtuk kívül még számosan — 15 székérrel — jöttek Sámsonból időt, fáradságot nem kímélve, hogy tüntessenek a nemzeti ügy mellett.

Téglás, a szomszéd kis község, természetesen még nagyobb arányban volt képviselve. A Téglás felé vezető országút a gyűlés előtt a l ó s á g o s — népvándorlás képét mutatta. Hogy mennyien jöhettek at, azt megállapítani nem lehet.

A hivatalos küldöttek két kocsival jöttek, élükön a közseg érdemes bírójával.

— Maj csinálók én magamnak szerepet, de nem lesz benne köszönet.

A darab egy jelenetében így szól hozzá a gazdája: — „Jean koppaszszatok meg a csirkéket, vendégünk lesz ebédre!”

— Igenis — felel Béla és előírás szerint távozik.

Egyszerre azonban — mikor a darab szerint nem is lett volna szabad a színpadra lépnie — beallit Béla és jelenti:

— Kérem, a csirkéket megkoppasztottuk!

A partnere nem érti a dolgot és megdöbbenve néz rá.

— Jó, jó, hát mit akar itt?

— Csak azt akarom mondani, hogy a parancsnak eleget tettünk. A csirkéket megkoppasztottuk — de elfelejtettük megölni — s most mint az örültek szaladgálnak az udvaron.

Erre persze szereplők és közönség perczekig kaczagott és az előadás megakadt.

Ennek az ellentetes két művésznek volt egy közös tulajdonsága is. Nem is tudom, hogy mondjam ki. Anyyira szerettem őket életükben — és ugy tisztelem halóporukat is, — hogy alig találok alkalmas kifejezést.

Ugy tartották, hogy: „in vino veritas.”

Rippet adtuk Vásárhelyen. Haday játszta Rippet, Pusztai a polgármestert. Tehát Ripp és Derrick. Az ideális, daliás, kalandos vadász, meg a kedélyes, zínikus polgármester. A darabban örök háborúság van

Az előkelő hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy

Szénásy Gyula és Szénásy Hoffmann és Tsa budapesti nagykereskedőktől raktárra érkeztek.

Melyeknek szives megtekintését kéri **EISLER M. E. czég.**
Női ruhavarró műterem.

Csak Dorog hiányzott, a mint egy később érkezett a gyűlés tiltakozó határozataihoz hozzájárulásukat tudató táviratból értesültünk, az ottani Függetlenségi kör küldöttei lekéstek a vonatról.

Szép verőfényes nap kedvezett ennek a minden izében magyaros, lélek szerint komoly hazafias manifestumnak.

Mintha egy óriás templom kupolája lett volna a felettünk ragyogó égboltozat, olyan szent ahitattal zengte el levett kalappal az a temérdek, fekete ünneplőjébe öltözött, külsőleg is megkapó épület mutató magyar néptömeg bevezetésül a Hymnuszt, ezt a magyar lélekből fakadt igazi nemzeti imádságot.

Miután Simon Károly református tanító lépett az emelvényre s röviden ismertette a népgyűlés előzményeinek történetét s céljét, elnök és jegyző választására hívta fel a népgyűlést.

Elnökké megválasztott Veszprémy István ügyvéd, a függetlenségi eszméknek ez a régi kipróbált bajnoka, jegyzővé Simon Károly.

Veszprémy István elnök ezután egy rövid, de igaz magyar szívből fakadó s szívhez találó beszéddel megnyitva a gyűlést, átadta a szót Rákosi Viktor orsz. gyűlési képviselőnek.

Sokan ismerik már a hajdunánási választó kerületnek büszkeségét Rákosi Viktort mint szónokot is. Ezt a szónoklatot, mely egy teljes óráig gyönyörködtetett, elragadott bennünket, nem jellemezhetem más-ként azok előtt, minthogy felülmulta önmagát.

Nem volt abban most az az istenadta humor, mely őt mint írókat a haza határaitul is az első rangok közé emelte, hanem

a kettő között. Ők azonban a kulisszák mögött vidáman keczontották össze a spriczereket. Volt egy kis czim is az ivásra. Mindegyiknek a kis szöke, aranyhajú lánya (majdnem egyformák voltak) először játszott az este a színpadon. Az egyik a Ripp lányát, a másik a polgármester fiát játszotta, Hadai már a harmadik spriczernél könnyezve mondta, hogy milyen nagy es szép est ez a mai. Megölelte Bétát.

— Szervusz pajtas, édes naszom! Örömapák vagyunk. Nagy, magasztos pillanatot az, hogy a kis leányaink ma lépnek fel először! Szervusz, Sanyi! — mondta a másik. — Primadonna lesz — a leányból, máris falsul énekel és szép láha van. Minden megvan benne.

— Az én kis szöke angyalomból szende lesz! Áldom az Istent, hogy megértem ezt a napot. Tudod mit csinálók a leányom első fellépti díjával, az öt pengővel?

— Na?

— Koszorut veszek és leteszem az aradi vértanúk sirjára — mondta és ragyogott a szeme az igaz lelkesedéstől.

— Én, mondta a másik, — hogy lehütsé, én strimpflit veszek rajta a lányomnak,

Kocczintottak. A második felvonás után alig volt már valami az öt forintokból de Bélából csak ugy szikrázott az „extempore” és Sándor már könnyzapor között játszott és énekelte. Mi többiek neveltük a két örömapát, akik előadás végéig szépen elkészültek a felléptidíjjal. Nem lett abból se koszoru, se strimpfli, csak egy pár ragyogó könnyesepp, meg ragyogó tréfa.

Hegedüs Gyula

volt hazafias tűz, erő, lélek, mely gyújt, megráz, felemel.

Ott borongott benne a magyar nemzet sok százados szenvedése, bánata, de ott röpkedett a Boeckayak, Rákóczyak, Kossuth szelleme, küzdelemre elszánt, küzdelemre buzdítva az utódokat a nemzet szent igazságaért.

A remek beszédet sűrűn megszakította a helyeslés s az eljenzés zugó moraja. Sok, a hangulatra jellemző közbeszólás repült el, mint „Nem adunk egy szál katonát sem a németnek.” „Megyünk uram utána ha kell a halálba.”

Könnyű volt a helyzete ezután a beszéd után a népgyűlés jegyzőjének, a ki a határozati javaslatot s az országgyűléshez felterjesztendő kérvényt terjesztette elő, mert csak rákellett mutatnia arra a hatalmas, mindenkit meggyőző indokolásra, melyet ebben a beszédben nyertünk.

A kérvényből, mely a határozati javaslatot is magában foglalja itt közlöm a következőket:

A bevezetés után, mely az ország szomorú közgazdasági helyzetét festi így hangzik:

„Mit ér nekünk a jog, mit használ a törvény, az igazság, ha koldussá leszünk, elpusztulunk, megsemmisülünk?”

Hamis az a jog, rossz az a törvény, csalfa az az igazság, mely a mi vérünkben hiába vert kiván.

Igaztalan az a kívánság, mely a lét fentartáshoz szükséges utolsó fillérünket és magának kéri. Rosszakaratu az az óhaj mely a munkás kezét munkájától nagy hatalmi üres ábrándokért elszólítja. Nem Istennel jár az, ki az elaggott szülőt, a gyámoltalan özvegyet utolsó gyámolatól is megakarja fosztani, csak azért, hogy egy jelvényeiben, nyelveben és szellemében idegen hadsereg örökké éhes Molochját hizlalja.

Hallja meg, a kit illet, hogy terhünket nem bírjuk tovább!

Tudja meg a t. képviselőház, hogy a ház asztalan levő katonai törvényjavaslatok, melyek az ujjoncziélszám emelését, ezzel kapcsolatban a közterhek tetemes fokozását czélozzák, ugy szintén az a javaslat, mely az udvartas költségeit emelni kívánja, a magyar nép határtalan ellen-szenvével találkozik.

Tudja meg a t. képviselőház, hogy az ez irányban benyújtott s az igaz közvélemény szavát tolmácsoló kérvényekben előadottakat egyenként és összesen magunkévá tesszük. S mi Hajduhadház népe, Hajdunánás, Hajdusámson és Tágás községek lakosainak küldöttei mai 1903 év márczius 29-én tartott népgyűlésünkön a leghatározottabban tiltakozunk a katonai ujjoncziatalék tárgyában benyújtott törvényjavaslat ellen, nemkülönben az udvartartás költségeit emelni czélzó törvényjavaslat ellen. Törvényadta kérvényezési jogunkból kifolyólag kerjük a tisztelt képviselőházat, hogy a nevezett javaslatokat utasítsa vissza s azok törvényerőre emelkedését minden rendelkezésére álló alkotmányos uton, módon akadályozza meg.

Ezt a kérvényt egyhangu lelkesedéssel magáévá tette a népgyűlés. Elhatározta azt is, hogy a függetlenségi párthoz a nemzeti jogok védelmében folytatott erős küzdelméért köszönő, elismerő feliratot intéz, kitértásra kéri, támogató bizalmáról biztosítja. Végül köszönetét fejezte ki Rákosi Viktor orsz.

páratlan választéku női ruhaszövetek, so-lyemkelmék és díszekben kizárólagosan

gyűlési képviselő urnak fáradhatatlan, egy igazi népképviselőt jellemző buzgalmaért, melylyel odafönt is s a nép, választói között is szolgálja az igaz magyar, hamisítatlan nemzeti politikát.

Majd felhangzott a Szózat ünnepies dallama. Végül az hogy: „Mindnyájunknak el kell menni.”

Emlékezetes napja lesz ez Hajduháznak s ahhoz a megostromolhatatlan erős várhoz, mely eddig is védelmezte itt a haza teljes önállóságának szent eszméjét, bizonyosan egy hatalmas új, kösziklabástyát épített a polgárok szívében.

S. K.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Debreczen törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta meg márcziusi közgyűlését Puky Gyula főispán elnöklésével. A gyűlés teljes csendben folyt le, csupán a csapatkórház 10 év óta huzódó építési ügye vert fel nagyobb hullámokat és végeredményében ezuttal is levettek napirendről a csapatkórház építési ügyét.

A gyűlésről különben következő tudósítás számol be:

Puky Gyula főispán délután egynegyed négy órakor nyitotta meg az ülést. Bejelentette a törvényhatósági bizottsági tagok által beadott indítványt, a mely Simonffy Imre diszpolgárságára vonatkozik. Ezt az indítványt a törvény által előírt időn belől adtak be s a polgármesteri hivatalban közszemlére volt kiteve, így tehát a mai ülésen tárgyalható lesz. Indítványozza, hogy közvetlenül a polgármesteri jelentés után tárgyalják le azt. A közgyűlés a főispán előterjesztését egyhanguan megmagáéva vette.

A polgármester jelentését a város január és február havi állapotáról dr. Vargha Elemér aljegyző terjesztette elő. A jelentés beszámol a két hónap nevezetesebb eseményeiről. A jelentést tudomásul vették.

Óry Mihály a polgármesteri jelentés kapcsán meginterpellálta a polgármestert mi van azzal a bizottsággal, melyet még a múlt év augusztus havában küldött ki a közgyűlés az erdők megvizsgálására.

Kovács József polgármester megnyugtató felvilágosítást tudomásul vettek.

Ezután következett az az indítvány, melyet Kiss Áron püspök és több bizottsági tag nyújtott be Simonffy Imre volt polgármesternek diszpolgárrá történendő megválasztása iránt. A közgyűlés egyhangulag elfogadja az indítványt, Simonffy Imrét a város diszpolgárrá megválasztja, arczképét a közgyűlési terem részére megfesteti. A bizottság tagjai, kik Simonffy Imrének a diszpolgári oklevelet átadják, következők: Kovács József polgármester elnöklésével Bakonyi Samu, Dobieczyk Sándor, Fried Emil, Horváth István, Kertész János, Kiss Albert, Kiss Áron, Kola János, Lengyel Imre, L. Nagy Bálint, Szabó Kálmán, K. Tóth Kálmán, Vecsey Zoltán, Somogyi Pál, Váczy János, Jóna Dániel és Reichmann Armin és a tanács tagjai.

A belügyminiszter által kifogásolt 1903-ik évi költségvetést vették ezután tárgyalás alá Vecsey Imre főjegyző olvasta fel a belügyminiszter kifogásoló leiratát s az egyes kifogásolt tételeknél előterjesztette a tanács

módosítását. A miniszter ama megjegyzésére, hogy a költségvetés nem reális, a tanács azt javasolja kimondani, hogy miután a helyi viszonyok alapos ismerete mellett teljesen indokolva állapította meg a költségvetést, azt továbbra is fentartja, eltekintve egynémely módosítástól.

E szerint a pótdadó 35%-ban állapították meg. A közgyűlés a tanácsi előterjesztést minden felszólalás nélkül egyhangulag elfogadta.

Oláh Károly tanácsnok ismertejte a lelelenzház régen huzódó ügyét. Tudva van, hogy a lelelenzház a helyi vasut Hatvan-utcai telepére szándékozzák építeni. A helyi vasut részvénytársaság ezért cserében a szomszédságában levő két hold területet kéri. A tanács javasolja a terület cserét s a Pesti-utca csatornazására s a vasuti telep átköltöztetésére 18000 korona megszavazását kéri a községi adópótló alapból, a mely tíz év alatt törlesztessék.

Bakonyi Samu szívesen megszavazza a tanácsi javaslatot, de csak abban az esetben, ha a kérdéses területen később a szülészeti klinika is felépíthető lesz. Mert fontos dolog, hogy a két intézet egymás szomszédságában nyerjen elhelyezést.

Puky Gyula: A terület elég nagy, igen is marad ott még több mint két hold a szülészeti klinika céljaira.

Márton Imre azt indítványozza, hogy a 18 ezer koronát ne tíz, hanem 50 év alatt törlesszék le.

Oláh Károly: A községi adópótló alap természete nem engedi meg az 50 éves törlesztést. Kéri a közgyűlést, hogy maradjon a 10 évi törlesztés mellett.

Elnöklő főispán szavazás alá bocsátja a kérdést. A tanácsi indítvány első részét, a telekcsere egyhangulag elfogadták, a 18 ezer korona törlesztésére vonatkozólag azonban 41 szóval 40 ellenében Márton Imre indítványát fogadták el.

A katonai csapatkórház építésének ügye most már másodszor került a közgyűlés elé. Első ízben elutasítás volt a sorsa. A belügyminiszter azonban nem hagyta helyben ezt a határozatot, mert a beszállásolási törvény értelmében a kórház felépítése kötelessége a városnak.

A tanács a belügyminiszter döntése alapján ismét előhozta a kórház építés ügyét. 160 ezer koronába fog kerülni az építkezés, de szükség van a rakertu Vadon Sándor-féle földre, a kórház területének kibővítése miatt. A tanács javasolja a 160,000 korona megszavazását s a Vadon féle telek megszerzésére névszerinti szavazást tüzzön ki.

Bakonyi Samu dr. ellenezte a kórház építését a múlt évben, ellenzi most is. Elhiszi, hogy a katonai parancsnokság sürgős dolognak tartja az új csapatkórház felépítését, de nekünk nagyon sok fontosabb dolgot kell előbb elintézni. Ott van például az iskolák rendezésének ügye. Majd ha pénzügyi viszonyaink rendbe jönnek, akkor beszélhetünk a kórház építéséről.

Aczél Géza, **Puky** Gyula, **Szentesi** János, **Abrahám** László, **Juhász** Ignác, **Kovács** József polgármester, **Aczél** Géza felszólalás után az elnök szavazás alá bocsátotta a kérdést, Bakonyi Samu napirendről való levévest javaslo indítványa mellett 43-an, a tanácsi javaslat mellett 37-en szavaztak, így a csapatkórház ügyét a közgyűlés ismét elhalasztotta. — A főispán kijelentette, hogy a közgyűlési határozatot megfogja ismét felbevezetni.

Hajduvármegye Debreczen központtal telefont rendez be összes községeiben. A megye 8000 korona hozzájárulást kér Debreczentől. A tanács javasolja a hozzájárulást, de csak abban az esetben, ha a hálózat a Hortobágyon is keresztül megy. A közgyűlés a 8080 kor. hozzájárulást vita nélkül megszavazta.

Az iskolák rendezésének ügyét egy jövő havi rendkívüli közgyűlésen fogják elintézni. Az idevonatkozó iratok ki fognak nyomtatni és szétosztatni.

A dicső emlékü fejedelem II-ik Rákóczi, Ferencz emlékü május huszonketedikén impozans ünneppel üli meg Debreczen törvényhatósága. Erre vonatkozólag Vecsey Imre főjegyző terjesztett elő indítványt, a melyet egyhangulag elfogadtak. Az ünnep előkészítésére Puky Gyula főispán elnöklésével a következő tagokból álló bizottság küldetett ki: Dr. Burger Péter, dr. Bakonyi Samu, Dobieczyk Sándor, Debreczeni Lajos, Géresi Kálmán, dr. Gulyás István, dr. Kenézy Gyula, Dicsőfi József, dr. Fejér Ferencz, dr. Freund Jenő, Gyarmathy István, Horváth István, Harangi Sándor, dr. Irinyi István, id. Kardos László, dr. Kemény Mór, Kertész János, Kiss Albert, dr. Kocsár Gábor, Komlóssy Arthur, Kurucz Miklós, Les, tyán Adorján, Mark Endre, Márton Imre, L. Nagy Bálint, Nagy Lajos, Pálfi Gábor, dr. Peczkó Ernő, Polgári Bálint, Reichmann Armin, Rickl Antal, Somogyi Pál, Szabó Kálmán, Szentesi János, Szentkirályi Tivadar, Szilágyi Imre, Tóth Kálmán, dr. Tüdős János, Zádor Lajos, Jobbágy János, Juhász Ignác, Vecsey Zoltán, Wolafka Nándor.

A tanácsnak az iparos-tanoncziskola felépítésére vonatkozólag tett előterjesztését tárgyalta ezután a közgyűlés. A tanács javasolja az iskola felépítését, a melynek költsége 87 ezer korona. A költségek fedezésére vonatkozólag a tanács azt proponálja, hogy a 87 ezer koronát két alapból fedezze a közgyűlés, A reáliskolai alapból 54 ezer korona áll a jelzett cél rendelkezésére, 33 ezer koronát pedig a Meszena alapból vegyenek kölcsön 50 évi törlesztésre.

A tanács javaslatát elfogadták. Elhatározta ezután a közgyűlés, hogy az iskola költségeinek fedezésére a pótdából 2 százalékot kiszakít.

A gyűlést ma folytatják.

Dankó Pista.

Sir a nóta, sir a madár, erdön, mezön, halmon,
Szivetrázon dalol a szél, bús kesergő hangon,
Szerelmesek szeméből ringó köny patakkik.
Vigaszt nyújtó dalnokuk már mindörökké alszik.

Sir a pásztor a tilinkón lent a rónaságon,
Búsán meláz tekintete a legelő nyájon,
Felsőhajt és kazafelé tereli a nyáját,
Ugy sirja el a dalkirály utolsó nótáját.

És az égről megered az eső, lassan-lassan...
S fent a légen átrezdül egy gyengéd gyászos dallam,

Itt az alkony és egy c-illag tűnik fel az égen,
A telek ragyog benne Dankó olyan szépen.

Peterdi Andor.

Megnyílt! MENTZE HENRIK ujdonságok áruháza **Megnyílt!**

DEBRECZENBEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

Teljes konyhafelszerelés, játék-, sportezikkek, valamint müipar különlegességek.

NAPI HIREK.

A tiltakozó tiszalöki kerület küldöttsége Debreczenben.

Mint értesülünk, a tiszalöki választó kerületnek a katonai javaslatok ellen tiltakozó, körülbelül 150 főre menő küldöttsége a fővárosba utaztában Pénteken este 7 órakor városunkban kiszáll s a budapesti esti vonat indulásáig tartó 3—4 órai időt képviselőjével Dr. Papp Zoltánnal együtt körünkben fogja eltölteni. A függetlenségi párt intéző bizottsága és a főiskolai ifjuság már lépéseket is tett a vendégeknek a magyar függetlenség Mekkájában illő fogadására. Az erre vonatkozó részleteket, miután még a fogadás alakszerűségét illetőleg határozott megállapodás nem történt, holnap számunkban közöljük.

Rákóczi ünnepély Hajdusoboszlón.

Fényes ünnepet ült vasárnap a hajdusoboszlói független érzelmi polgárság II. Rákóczi Ferenc fejedelem felkeelésének 200 éves évfordulója alkalmából. Az ünnepély a fűg. és 48-as Kossuth-körben folyt le és esti 7 órakor kezdődött. Nagyszámu intelligens ur és gazda közönség jelenleiben az egyesített dalárdák Rákóczy korabeli remek darabokat adtak elő. Dr. Baltazar Dezső ev. ref. lelkész, a soboszlói közönség rajongásig szeretett nagy tudományu, hazafias érzelmi lelkésze hatalmas emlékbeszédet mondott Rákóczy Ferencről. Izzékig tartott a tüntető taps és eljenzés a remek szónoklat után, a szónokot pedig a közönség minden rétege százával üdvözölte. Szabó Antal áll. polg. isk. vallastanár Arany János Rodostói temető című költeményét szavalta nagy tetszéssel, nagy hatással, általános lelkesedést keltve. Ezután Kovács Gyula orsz. képviselő az ünnepély jelentőségét összefoglaló rövid, nagy lelkesedést keltő szavakat intézett a közönséghez s a hajdusoboszlói dalegylet gyönyörűen előadott Fohászával (Hubertó) az ünnepély végét ért. Megjegyzendő itt, hogy némelyek tavoltartották magukat az ünnepélytől, mert annak pártpolitikai izét akarták felfedezni. Nem szabad azonban feledni, hogy Rákóczi ünnepelni mindenkinek szabad, a ki igaz magyar és nem saját érdekek, feltűnési viselkedés és kielegitetlen hiságok vezetik, hanem az önzetlen hazaszeretet.

Uj gazdasági tudósító.

A földművelésügyi miniszter Szöllösi Rezső éradonyi lakost az érmihályfalvai járásban a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Polónyi ellenjelöltje.

Kézdivásárhelyről épületes dolgokat irnak. A nóta Tagányi aradi ügyvédrei szól, aki tudvalevőleg harmadnapja kormánypárti programmal lépett fel a kerületben. Tagányi véletlenül Polónyival együtt utazott le Erdélybe, de míg a függetlenségi párt jelöltje egyenesen a kerületbe ment, addig Tagányi előbb a megye székhelyére ment, hogy a főispánnal értekezzen. Valószínűleg igazolványát ment előmutatni és személyazonosságát bizonyítani, mert a kerületben senki sem ismerte és a kerületbe senki sem hivta. Addig, míg Polónyi a kerületben járt, Tagányiek még a jelölést sem próbálták. Tagányi maga csak éjjel járt a falvakban

és megesett vele, hogy innen is, onnan is erélyesen kitessékelték. Mihelyt Polónyi kitétte a láát a kerületből, végbement Tagányi jelölése. A meghívót a jelölőgyűlésre egy Inceze nevű falusi jegyző írta alá, a mi magában véve törvenytelenség; de volt ez még czifrább is. Az első kormánypárti értekezleten az elnök kijelentette, hogy ő lemond az elnökségről és támogatja Polónyi jelölését; de ha Polónyi nem lépett volna fel, ő vállalta volna el az ellenzéki jelöltséget és ezzel elhagyta a termet. Ez a lemondás okozta, hogy egy szomszéd faluból kellett a jegyrekvirálni a jölőgyűlés összehívására. A meghívók számos ellenzéki választónak is mentek és a vége az volt, hogy a gyűlésen az ellenzékiek voltak többségben; csak Szent-Lélek községből jöttek el száznál többen. Az ellenzék hevesen tiltakozott Tagányi jelölése ellen és folyton eljenzte Polónvit. A vége az volt, hogy zsandárok hozattak és erőszakkal kiteszkoltak a teremből mindenkit, aki a jelölést ellenezte. Maradtak a teremben vagy harminczan, kik magukra zárták az ajtót és azután egyhangu lelkesedéssel Tagányit a szabadelyűpart jelöltjé kiáltották ki. Így lett Tagányi, aki vagy önjelölt, de még valószínűbb Széll Kalman jelöltje, törvenytelen gyűlésen, zsandárok segítségével és zárt ajtók mögött a kézdivásárhelyi kerület kormánypárti jelöltje.

Két furcsa szobor furcsa históriája.

A tavaszi tarlat zsürije két igen furcsa és mulatságos szobrot fogadott el kiállításra egy Lányi Ignác nevű fiatal szobrásztól. Az egyiket „Masszázs után“ névre keresztelte el alkotója; a másiknak pedig a „Jászberényi lelet“ nevet adta. Az első szobor egy szélesajkú, kusza pofaszakallas totykos bacsit ábrázol, amint a masször döngönyöző ökle alól kiszabadulva, lihegve áll egy szál uszónadrágban. A másik maga a soványság szobra kiálló bordákkal, merészhajlásu orrával, mellére omló szakállal olyan, mint egy keresztesvitéz, akit nagyon meggyötört a hosszú haboru sanyarusága. Főradtan lecsüngő két kezében egy esengőt szorongat. A műveszi kidolgozása két furcsa szobor kiállítását a képzőművészeti társulat elnöke gr. Andrássy Tivadar, szemben a zsüri határozatával, megtiltotta, mert a masszörözött ur veszedelmesen hasonlít Széll Kálmán miniszterelnökhöz, amint az obstrukció masszörjeinek döngönyözésétől liheg, a csengettyüs sovany keresztesvitéz pedig szakasztott mása Apponyi Albertnek. A furcsa szobrok furcsa históriájának ilyen fordulata szomorú a fiatal művészre, aki azért kárterítési pórt indít a képzőművészeti társulat ellen.

Vívó verseny Debreczenben.

Szigeti Benedek Sándor és Hallósy vívómester április 5-én tartják meg vívóakadémiajukat a Bika szálloda-disztermében, amelyen résztvesznek a legjobb mesterek és a két debreczeni mester tanítványai. A vívómesterek közül itt lesznek Toricelli Angelo, Armentani és Majone olasz mesterek, ifju Benedek Gyula, Nickel József, a Benedek tanítványai közül ifju Kölcsey Sándor, Hajnal Dezső, dr. Tóth Kálmán, Rudolffy Imre, Zalay Kálmán és Rado Dezső. — Hallósy tanítványai közül Bánó Lehel honvédhuszár hadnagy, Marjai Barna, Marjai Ödön, Ottlik Iván, Balog Sándor, Kölcsey Ákos és ifju Madarász.

Dankó Pista halála.

Virággal borított érzéköporsóban, ravatalon pihen tegnap dél óta Dankó Pista. Ravatalához, a melyet a Pauler-utca má-

sodik száma alatt levő házban állítottak fel, seregestől járnak barátai, tisztelői. Valamennyien igaz banattal, szeretettel visznek virágot a koporsóra s bucsuznak el a halottól. A beszentelés ma, délután négy órakor lesz. Azután kiviszik a halottat a nyugati pályaudvarra és Szegedre szállítják. Utjában a pályaudvarig az elhunyt dalosköltőt a cigányok is elkiérik és eljátszák legszebb nőát. Az elhunytat a beszentelés után Herczegh Ferenc bucsuztatja el, a magyar dalosköltők nevében pedig B. Fehér Jenő mond bucsubeszédet. Szegedről ma megérkeztek a Dugonics-Társaság küldöttei s diszes orgonavirag-koszorut tettek a koporsóra. Szeged város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy földözi a halott szegedi utjának költseget s a tanács tagjai testületileg jelennek meg a temetésen. A hatóság Tömörkény István városi könyvtárost küldte Budapestre, hogy gondoskodjék a halott hazaszállításáról. Szegeden szerdan délután három órakor temetik el Dankó Pistát. Az egyházi szertartást a közművelődési palota előtt Varga Ferenc plébános végzi nagy asszisztenciával, a szegedi cigányok pedig bus notákkal siratják el a halottjukat. A szegedi újságírók és írók társasága koszorut tett a ravatalra. A Dugonics-Társaság külön gyászjelentésben emlékezik meg az elhunytól.

Knoll Rudolf él.

Knoll Rudolf debreczeni földbirtokos és háziulajdunos ügyében rejtélyes fordulat állott be. Knoll 3 hét előtt 8000 forinttal a zsebében eltűnt és a mult héten Semeringről egy ottani gyógyintézet igazgatóságától az a hír érkezett Knoll özvegyéhez, hogy Knoll Rudolf meghalt. Az özvegy intézkedett a temetés iránt, a gyászszedulákat szétkülte mindenfelé s tegnap ugyancsak Semeringről az a távirati hír érkezett az özvegyhez, hogy Knoll Rudolf nem halt meg nem volt ott soha, de hol merre van, ma sem tudják. Knollné az első távirat vétele után, mely férje haláláról adott hírt, miután batya súlyos beteg, személyesen nem mehetett el Semeringba. Jogtanácsosát küldte el az intézkedések megtétele végett. A jogtanácsos elutazott Semeringbe és egyenesen a kórházat akarta felkeresni. Nagy volt azonban a csodálkozása, mikor arról értesült, hogy a kies fekvésű városkában kórház egyáltalában nincs. A fürdőigazgatóságnal is tudakozódott; itt azonban mit sem tudtak sem Knollról, sem a Debreczenbe küldött táviratról. Knoll neve a fürdővendégek lajtsromában sem szerepelt. Az ügyvéd vasárnap este sürgőnyt küldött Knollné czimére, a melyben közölte vele hogy Knollról ott, Semeringben nem tudnak semmit, A dolog most így áll. Kiküldte az első, a halálhírről szóló táviratot, még rejtély, valamint rejtély az is, hol merre jár Knoll Rudolf.

Egy névmagyarosítás.

A hivatalos lap minapi számának egyik rovatában megszívlelésre és követésre méltó példát találtunk, melyet érdemesnek tartunk a felemlítésre. Az engedélyezett névmagyarosítások között ugyanis azt olvassuk, hogy „Zapletal Viktor, Pikulikze (Przemysl melletti) községben állomásozó cs. és kir. gyalogezredbeli hadnagy családi nevének „Rado“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri

rendelettel megengedtetett." A derék hadnagytoi példát vehetnének azok a nyugalmába vonuló ezredesek és egyéb katonai méltóságok, akik a haza szolgálatában érdemeik elismeréséül rendszerint megszoktak kéri és kapni a magyar nemességet, de az általuk kiválasztott szittyahangzásu nemesi előnév mellett a nyelvfizcamodás veszélye nélkül meg se kísérelhetjük megtartott családi nevüknek kimondását. Pedig a magyar szivhez, s kiváltkép a magyar nemességhez talán mégis magyar név is illenék!

Száztizennégy évig élt.

Telekházán egy Balmazújváros melletti majorságon szombaton hunyta le szemeit örök alomra özv. Tatár Mihályné. A megboldogult száztizennégy évig élt, de az utolsó évben állandóan betegeskedett. — Százhat éves korában még friss erőben ülte meg másodunokájának lakodalmát, Vertes közsegenben. Az elhunyt, akinek több mint negyvenük szép- és másodunokája van, valaha Debreczen lakott és hetven éves korában költözött ki leányához Telekházára. Tatárné csak háromszor volt életében beteg, kétszer tüdőgyulladásban, egyszer pedig az 1833-iki nagyjárvány alatt tifuszban. — Utolsó napjait esőndben, de a gyöngédségtől megtörtön élte le. A ritka szép kort elért asszonyt ma délelőtt temették el.

Debreczeni munkások sztrájkja.

A debreczeni ácsok, kőművesek, szabók és péksegédek — 2500 munkás — sztrájkja még mindig tart. A sztrájkolók tömött sorokban, veres zászlókkal a Marseillet énekelve példás rendben bejárvák az utcákat anélkül, hogy a rendes, békét legcsekélyebb mértékben megzavarnák. A sztrájk mind nagyobb mérvet ölt és egyelőre kilátás nincs a békés megoldásra. A munkások ragaszkodnak sok tekintetben méltányos és igazságos követeléseikhez, a munkaadók sem tágitanak, nem akarják a munkások feltételeit teljesíteni. A sztrájk hatása már tegnap érezhető volt. Semhol sem lehetett péksüteményeket kapni. A kőművesek, ácsok sztrájkja kevés bajt okoz. Az építő ipar pang és így az ő sztrájkjuk nem jár veszedelemmel. A szabóké komolyabb jellegű. A férfiszabóknak most van a szezonjuk. Egy-nemelyik segített magán, máshonnan hoztak segítséget, de ez nem kielégítő. Tegnap este zavargás is volt. Este 6 óra körül felkerekedett a sztrájkolók tábora és tömött sorokban a városnak indult. A Dégenfeldtérnél mintegy kétszázan kiváltak a tömegből és behatoltak Pányoki Ferencz pékmeszter udvarára, ahol erőszakkal akarták nyolcz munkában levő társukat kényszeríteni, hogy csatlakozzanak a bérharczhoz. A zavargás más veszedelmesebb jelleget öltött, mikor megjelent husz rendőr és ezek szétoszlatlak a tömeget.

Halálozás.

Özv. Mayer Adolfné szül. berzétei Nagy Emilia cs. és kir. őrnagy özvegye folyó hó 30 án délután 6 órakor, élete 75-ik évében, özvegységének 9-ik havában, szivszélhűdésben elhunyt. A megboldogult földi részei folyó évi április hó 1-én délután 3 órakor, a Rákóczy-utca 17. szám alatti gyászháztól az ev. ref. egyház szertartása szerint a nagytemplomban tartandó rövid ima után a Pé-

terfiai sírkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Kuglizó megnyitás.

Tisztelettel értesitem a pénzügyi tisztviselők kuglizó egyesületének tisztelt tagjait, hogy a megnyitás április 1-én szerdan este 5 órakor lesz. Egyleti gazda.

A cipész csizmadia munkások és kisiparosok szakegyleti tagok figyelmébe.

(Beküldetett.) Riuz Ferencz egyesületünk volt buzgó tisztviselője elhalván, temetése Ápril hó 1-én az az Szerdan délután 1/24 órakor a Zöldfa-utczai 10 számú háztól fog végbemenni. A temetésen Egyesületünk testülete vegy részét. Fölkérjük egyesületünk tagjait, hogy elhunyt tagtársunk iránti tiszteletből a temetésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Gyülekezés a hatottas háznál. Széplaky József egyesületi elnök, Köblös Samuel jegyző.

A debreczeni tisztviselők önszegélyző egylete

vasárnap delelőtt fél 11 órakor Simonffy Imre elnöklésével tartotta rendes évi közgyűlést. Az igazgatóság jelentésének felolvasásával vette kezdetét a közgyűlés. Eszerint az egyesületnek 306 rendes és 2 rendkívüli tagja van ez idő szerint. Az 1902. évi tiszta haszon 958 korona, a mit feleslegként az ez évi számlára hoztak át. Az elmúlt 1902 évben 2178 korona kölcsönt adott ki tagjainak a humánus egyesület, a mely érdemelné, hogy minden tisztviselő tagja legyen, miután sok kedvezményt nyújt a tagoknak. A közgyűlés az igazgatóságának, felügyelő bizottságnak a felmentést megadva, áttért a választásokra. — Igazgatósági tisztviselők lettek: Simonffy Imre elnök, Oláh Károly igazgató, Bárdos Géza, Zimmermann Gyula, gróf Degénfeld József, Kiss Sándor, Pápay János; dr. Irinyi István. Igazgatósági tagok lettek: Balogh Imre, Beczner Frigyes, Budahazy Ödön, Fauszt Elek, Györy Kálmán, Harsányi Gusztáv, Kubay Alajos, Komlóssy Arthur, Konecz Elek, Márk Endre, Materny Lajos, Medgyesi Ferencz, Miskolczy Jenő, Oláh Imre, Papp Lajos. Felügyelő bizottsági tagoknak megválasztották Handtel Vimost, Tikos Józsefet és Csáth Zsigmondot.

A múlt hét halottai.

Az anyakönyvvezetői hivatalhoz a múlt héten a következő halálozási eseteket jelentették be: Rozsnyai Erzsébet 4 hónapos csecsemő, Szabó Istvánné született Dankó Karolina 58 éves, Nagy Ferencz 10 éves tanuló, Mata Margit 11 hónapos csecsemő, Borusz Ferencz 50 éves kir. telekkvvezető, Zichermann Hermanné született Gottlieb Lenke 54 éves, Sándor Jánosné született Müller Mária 58 éves, Ecsedi Gábor 19 hónapos csecsemő, Váradi Szabó Miklós 68 éves birtokos, Majtényi Mihályné szül. Kiss Zsuzsanna 56 éves, Gyulay Károlyné szül. Somogyi Ilona 43 éves, özv. Mócsig Józsefné született Márkus Zsuzsanna 70 éves, Dragota Miklós 26 éves birtokos, Szabó Eszter 4 hónapos csecsemő. — Varga Jánosné Molnár Erzsébet 52 éves, Molnár József 24 napos csecsemő, Tóth Sándor 22 éves honvéd, Duszana István 47 éves napszámos, özv. Kovács Sándorné Szabó Zsuzsanna 66 éves Boldog Péterné Ilyés Julianna 68 éves, Horváth Mihály 4 hónapos csecsemő Herman Mátyas 52 éves kisvendéglős, özv. Grell Kálmánné Csecsődi Zsuzsána 46 éves mosónő, Csáthi Ilona 7 éves gyermek, Barta Klementin 10 éves gyermek, Tóbiás Ferencz 56 éves napszámos,

Szilágyi Gergely 13 napos csecsemő, özv. Orosz Gáspárné Kiss Eszter 50 éves, Kripkó Julianna 17 hónapos csecsemő, Tábas György 2 éves gyermek, Nagy Julianna 7 éves gyermek, Kovács Sándor 16 napos csecsemő, Mirkó János 60 éves napszámos, Horváth Gyula 9 hónapos csecsemő, Tóth Sándor 6 napos csecsemő, Vadasz József 21 hónapos csecsemő, Szőke Julianna 20 hónapos csecsemő és 4 halvaszületés. Összesen 42. Minthogy továbbá ugyenezen idő alatt 57 születést (30 fiu 27 leány) jelentettek be úgy a születések 15-el multak felül a halálozásokat.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviznek kellene dominálni a bel és külföldön egyaránt. Felülmulja a preblai, biliui és radeini drága külföldi vizeket.
Dr. Bókai egyetemi tanár.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital, A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Mindenki tudja.

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-repamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban megérkeztek.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Kedd, „C“ bérlet Machbeth Tragédia. Szerda, „A“ bérlet Bob herczeg. Regényes operette.

Csütörtök, Márkus Emilia vendégfellépésével bérletszünetben felemelt helyárrakkal. Fernandé. Szinmű.

Péntek, Márkus Emilia v. f. bérletszünetben felemelt helyárrakkal. Monna Vanna. Dráma.

Szombat, Márkus Emilia bucsu f. bérletszünetben felemelt helyárrakkal. Halalos esőnd. Dráma.

Vasárnap d. u. San-Toy. Khinai daltjáték.

Este Foltényi Vilmos v. f. II. Rákóczi Ferencz fogsága.

Egyházmegyei közgyűlés Hajdudorogon.

Az „Alsó szabolcs és Hajduvidéki“ ev. ref. egyházmegye, idei rendkívüli közgyűlést f. hó 26-án tartotta meg nagyszámú érdeklődő közönség közepette Hajdudorogon az ottani városháza ujon díszített nagytanács-termében.

A reggeli 8 órakor érkező vonatról leszálló egyházi és világi tanácsstagokat fényes kocsis és lovasbandérium fogadta és

kísérte az ev. ref. lelkész lak vendégszerető szérnai alá, hol Fodor Benő rövid szívélyes üdvözlő beszede után az összes gyülekezet az ujon épült románstíliú ev. rei. templomba vonult.

Az istentisztelet után, melyen Fodor Benő ev. ref. lelkész kérte le remek könyörgésben a mindenható aldat a gyülekezetre s azok határozataira. — A gyűlés tagjai a városházára siettek, melynek díszes diadaljelvények, zászlók, czimerekkel e czélra fel díszített kapujában Rajk Imre főbíró mondott szívélyes üdvözlő beszédet, az előljárogás s a város lakossága nevében.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő volt:

1. Gyűlés megnyitása. 2. A tagoknak számbavétele. 3. A meg nem jelenteknek számbavétele. 4. Jelentés a tisztújításra elrendelt szavazás eredményéről. 5. Az újtagok esküvétele. 6. Egyházmegyei bizottságok megalakítása, 4 alponttal. 7. Hoffmann Dávid B. újvárosi lelkész elhalálozása. 8. Laposy Janos t. eszlári lelkész halála. 9. Rendelkezés e két helyen az időszakai szolgálat ellátása iránt. 10. Rendelkezés az újvárosi lelkészi állás betöltésének feltételei iránt. 11. Az egyházak osztályozása az E. T. 182 §. értelmében. 12. Egyházi törvénytervezet megvitatása. 13. Hajduböszörmény kölesönügye. 14. Földesi adásvétel. 15. Földesi építkezések. 16. Hajduszovátai tanítói fizetésrendezés. 17. Tisza csegei új tanítóállás. 18. Sztmihályi vételügy. 19. Jegyzőkönyv hitelesítés, gyűlés berekesztése.

A tanácskozás alatt mely 9 órától fel 1 óráig tartott, melyen Puky Gyula főispán és Rásó Gyula alispán, mint ujon választott tanácsbírák az ünnepélyes esküt letették. — Puky Gyula Hajdumegye főispánjánál alkalmasan tisztelegtek a gör. kath. egyház presbyteriuma Ujhelyi Andor lelkész vezetése alatt, a rom. kath. hitközség Kücsera Ferenc plébanos vezetése alatt, az ev. ref. hitközség Fodor Benő lelkész vezetése alatt s az izr. hitk. Citrom Farkas főrabbi vezetése alatt. A tisztelgő hitközségek tagjai előtt kifejezett örömet a főispán a felett, hogy Dorogon példaszertűnek találta ismerni a felekezetek közti békeségértétést és szeretetet. Tisztelgett még Hajdudorog képviselö, birtokosága is és Rásó Gyula alispán előtt a község előljárogása, kikelött az alispán kijelentette, hogy reg ismeri a várost, még a tanács idejéből, mely óta anyagilag megerősöbödve látja s hiszi, hogy évről évre fokozatosan haladni is fog minden irányban, mert lakosságának erősakarata van az emelkedésre. Puky Gyula főispán a város hirtokosságának.

A szabadság legerősebb biztosítéka a rendszeret, a közrend fenntartása azonban nagy értelmi érettséget feltételez, mely érdekességet Hajdumegyében, a szabad hajduk közt megtalálta s ez biztosítja is a hajduvárosok anyagi és szellemi előrehaladását. Kövesse mindenki a maga meggyőződését, tartva és tisztelve a törvényeket, melyek a közrendnek örei s a közszabadság biztosítva lesz, kövesse mindenki szabadon meggyőződését, mint vallását . . .

A gyűlésen résztvettek: Puky Gyula, id. Lengyel Imre, Rásó Gyula, Nemes Zoltán, Rásó Imre s több érdeklődőkön kívül, Balmazújvárosról Illyés Endre lelkész, Doby Károly gondnok, Alföldy Péter, Hajduszovát-ról Szücs József tadtító, K. Nagy Imre gondnok. Tiszadadáról Szücs Gábor, Kovács Béni gondnok, Nadudvar: Veres Géza lelkész, Boldizsár Zsigmond presbiter, Hajduböszörmény: Balthazar Endre igazgató, Zsigmond Sándor esperes, Kálmán Lajos, Somossy Béla, Szolnok Gerzson, Lévy Imre. Tiszalök: Bartha László lelkész, Halmay Sándor gondnok, Sáp: Mészáros Lajos, Körtvélyesi Lajos. Földes: Raranczy Imre, Kiss József. Nánás: Kállay Imre, dr. Nagy Gábor, Benkő

Lajos, Nagy Eiek. Szoboszló: Ádám Junos Soltész Sandor, Hara Sándor, Balthazar Dezső, Malatinszki J., Padrah Sándor, ifj. Lányi Imre, Fekete Sándor. Püspökladány: Tóth Gábor, Kiss Ferencz, Szabó Lajos. Hadháznál: Csapó László, Simon Károly.

A gyűlés berekesztése után a Szücs Mihály jóhírű Novella szállójában 150 teretkü lakoma volt, mely levesen kívül, bél-szin, kappan, borjuvesés bárány sülték s különfele testasüteményekből állott. Az első áldomást Fodor Benő dorogi ev. ref. lelkész mondta az egyházmegyei elnökök és jegyzőkre. Utána Zsigmond Sandor esperes a dorogi ev. ref. egyház tagjaira Fodor Benő és dr. Loog Bélara. Puky Gyula főispán magasabb szárnyalású tósztanban emelt poharat a dorogi gkath. vendégszerető hitestivérekre mondván, hogy daczára többségi súlyának nem körben terjeszkedik a többi csekelyebb számu felekezetek felhívására, de joganál fogva felfelé az éghéz, a tökéletesedéshez a magyarok istenehez áldásért hazafias törkvésére. A tartalmas jogbölcseleti beszédet zugó éljenzés és lelkesedéssel fogadta a lakomázó közönség: „Éljen a görög katolikus magyarság! Éljen Dorog! Éljen Puky Gyula főispán!” Lengyel Endre dorogi prépost-vikarius ékes, tartalmas szavakkal a főispán köszöntőjére éltetvén annak elmondóját, mint az egyházmegye új tanácsbíráját. Szolottak még id. Lengyel Imre, Benkő Lajos, Fekete Sándor, Zsigmond Sándor, Rásó Gyula, Rajk Imre, Farkas Győző, dr. Loog Béla, dr. Nagy Gábor, Ujhelyi Andor stb.

Az izletes, hamisítatlan tiszta borokkal fűszerezett lakomának negyedfélórakor szakadt vége, mikor is a szálló udvarán felállított lovas banderium rezkurtjének készülődj! hangjára a vendégek kocsiakhoz siettek, hogy a Debreczen felé induló vonathoz hajtassanak, egy jó emlékekkel a dorogiak szívesen látó vendégszereteteről.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsfa termelő szövetkezet Debreczenben

Miután bevégzett tény, hogy a mozgalmat, illetve a gyümölcsfak termeléséhez az alap megkezdését a helybeli gazdasági egyesület magáévá tette, bár még most egy kis akadályba ütközik, de majd annál impozansabban fogja már az ősz folyamán működését megkezdni, összeköttetésben az 1868 évi 38 t. cz. 50 §-a alapján, nem külföldben a vallás közoktatásügyi magy. kir. miniszteriumnak 1896. évi november hó 16 án 60764 sz. a. kelt rendeletével, vagyis nálunk meg idáig nem lévő áldásosan működő ismétlő iskolával, a hol gyümölcs, szőlő, konyha és dtsz kertészet, mint a méhészet, baromfi tenyészde. selyem termelés stb. egybe lesz foglalva.

Még lehet az is, hogy a méhészet, baromfi, selyem termelést az ismétlő iskola telep egy egy kissébb bekerített területén külföldi egyesületek fogják vezetni, mindannyian állami segélyvel; magától értetődik, hogy a maguk hasznára, de a tanuló ifjúságnak és a nagy közönségnek minden időben bemutatásával egyetemben.

Valóban dicséretére válik gazdasági egyesületünknek, hogy, mind ezeket át érve, már a múlt év óta ezen intézmények alap kö letételén fáradozik. Azonban visszatérve csupán a gyümölcs fa termelésére, valljuk be őszintén, ezen a téren is annyira hátra vagyunk, hogy ma már körülöttünk majd minden község vagy mező városnak van 15—20 hold nagyságu gyümölcs fa csemete termelő telepe, a melyet a község maga kezel és osztja ki nemes fajt a gazdáknak olesó árban, a szegényeknek pedig

ingyen, sőt abból a község által kezelt fölösleg fából a mi piacunkra is hoznak eladásra, de nem elegendőt.

Mellesleg itt felemlítve rendkívül öröndetes állapot most már nálunk is (különösen egy év óta) a gyümölcs fak iranti érzék és érdeklődés ébredése, mióta t. i. lapunkban a gyümölcs fak megörökítéséhez buzdítólag hatni igyekeztünk. A piacunkon a csemete fa készlet már most nagyobb mérvben van felhalmozva, mégis kevésnek bizonyult a fogyasztásra. p. o. a kajszin baraczk olyan kevés volt, hogy egy éves oltasért darabonként két forintot is kértek.

Öröndetes esemény számba megy az is, hogy nem csak a phloxéra által elpusztított szőlős kertek most pusztaságos helyét, hanem a majorsági és tanyai földeken néhol egy két holdnyi területet is szabályosan beültették gazdáink csemete fakkal és a gyümölcsös széleit körül csemete bokrokkal. Ezen njonnan rakott gyümölcs telepeket több helyen megfigyelve, egy észrevételt vagyok bátor kockázlatni.

Egy helyen láttam, hogy a gazda körülbelül egy és fél catastr. hold földjét először fölszántotta, luczernával be vetette és vagy száznegyven fácskát három közöl távolságra ültetett.

Ez a művelet a mult tavvsszal megtörténvén, igaz hogy a luczerna három négyeszeri kaszálás után a gyümölcsösbe dusan adott takarmányt, de a fácskák tövét egy méternyi körzetben a nyar folyamán háromszor megkellett volna kapálni, részben a porhanyítás, részben a hangyák és férgenek kapával irtása szempontjából.

Különösen öt-hat éven keresztül erre figylnünk kell. Különben legezelszerűbb az ilyen csemete fakkal berakott táblákat hat vagy nyolcz évig alacsony kapás növényekkel beültetni és csak azután luczerna, lóhere vagy fummaggal bevetni. Nem különben célszerű vagy 30—40 négyeszőg öl helyen egy fa iskolát telepíteni, amiből évenként föltözzük gyümölcs fa telepünket, mint a hogy külföldön is szokás az ottani gazdáknak.

Hogy pedig gyümölcs termelésünk némi részben is biztosítva legyen, azért kell jókora, közep és későn érő gyümölcs fákat egyesen ültetnünk és pedig azokat a fajokat, a melyek nálunk a klimatikus egalj es talajunk szerint honosíthatók. Különben gazdasági egyesületünk, mint legfőbb faktor lesz erre hivatva, hogy a gazdákat egyszersmind felvilágosítsa, hogy a kijelölt agyagos vagy homok földek be telepítését milyen gyümölcs fákkal és a telep széleit milyen fajta csemete fa bokrokkal eszközölje, a melyen a termelt bogycok vagy gyümölcsök conserválása, borrarra feldolgozása, szóval kereskedelmi célokra értékesítése hogy eszközöltessék, a mint azt már más vidéken gyakorolják.

Igyekezett szorgalom és kitartás által nálunk és gyümölcs termelésünk rövid idő alatt lábra fog kapni, épen úgy mint szőlő termelésünk.

A szőlő termelésünk még tíz év előtt is a legnagyobb pangásban sinlett. Az 1890-ik évben mi voltunk a legeiső ut törői, több rendbeli buzdító szak czikkeket írván a helybeli lapokban a szőlő termelés hasznáról és pusztá homok földeink értékesítéséről s alig egy évre reá P. J. polgártársunk már mint uttörő először megkezdte az új fajta szőlők telepítését az atkos föld szélén (semmi hasznót nem hajtó) homok buczkákon és pedig fényes sikerrel, csak hamar a másik évbe követte példáját a mostani nagy szőlő telep volt derék igazgatója Szabó Lajos ur a mai nap is virágzó részvény társssággal az élén.

Ebből kifolyólag csupán a városunk határan ma már több 1000 hold homok buczka van beültetve a legnemesebb faj

Boros Testvérek nődivat
áruházában

Divatos	Ruhakelmék, Selymek,	Jó
Jó	Sefrek, Batiztok, Vász-	Olcso
Olcso	nyak, Szőnyegek, Függe-	Divatos
	nyök, Agyterítő, Pipere-	
	czikkek.	

Tölgyfa szőlőkaró
kapható míg a készlet tart **Hegedüs Emil** tűzifa
raktarában nagyban és kicsinyben Miklós-u. 7.

OOOO OOO OOOOO OOO

A LEGUJABB

=== tavaszi ===

kosztüm és ruhaszövevények

meglepő szép választékban
megérkeztek.

Mintagyűjteményünk
I. évi márczius 2-től kezdve
a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa
divatáruhaza
DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

Tenyészkos eladás.

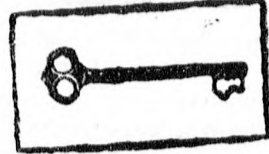
A Hosszu Pályi (Bihar
megye) uradalmi fésüs-
gyapjas juhászatából **34**
darab számfeletti fiatal fedező
kos eladó.

Bővebb felvilágosítás-
sal szolgál az ottani tiszt-
tartói hivatal.

Schicht-szappan

Védjegy
szarvas
vagy
kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon
a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörés mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgörcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiü éseknél, megszünteti a fejfájást, szaktatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a **mellékelt zöld mezejű apáca-védjegyre!** Hamisítá októl legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a színek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szé-
küldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi
segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak
haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében
e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos,
hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim: 2.

**Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei
Rohitsch-Sauerbrunn.**

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

**Tavaszi ruhák
festését és
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen
Széchenyi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.